

Asia: VM048:00/2017, VM/1353/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Luonnoksesta yleisesti

Esitys sisältää ehdotukset lainsäädännön muutoksista, jotka ovat edellytyksenä kuntien, kuntayhtymien ja maakuntien talousseurannan ja raportoinnin automatisoidun mallin toteuttamiselle. Malli perustuu Kunta- ja Maakuntatieto-ohjelmien yhteydessä tehtyyn valmisteluun. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntalakia ja maakuntalakia, valtiokonttorista annettua lakia sekä kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja toimittamista koskevaa erityislainsäädäntöä.

Esityksen tavoitteena on varmistaa, että kuntien ja maakuntien valtionohjaukseen sekä kuntien ja maakuntien omaan käyttöön talouden seurannassa ja ohjauksessa saadaan luotettavaa, ajantasaista ja vertailukelpoista tietoa. Lisäksi tavoitteena on yksinkertaistaa kuntien ja maakuntien taloustiedon tuottamisen ja raportoinnin menettelytapoja ja vähentää kunnille ja maakunnille raportoinnista aiheutuvia kustannuksia.

Kuntalakiin ja maakuntalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset taloustietojen raportoinnista. Kunnat ja maakunnat veloitettaisiin toimittamaan erikseen säädetyt taloustietonsa suoraan taloushallinnon tietojärjestelmistään valtiokonttorin ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon. Kuntalain ja maakuntalain säännökset velvoittaisivat kuntia ja maakuntia taloustietojen tuottamiseen ja raportointiin yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Tietojen tuottamisen ja raportoinnin tekninen muoto ja tietomääritykset perustuisivat tietoja toimittavien kuntien ja maakuntien sekä muiden tietoja käyttävien viranomaisten yhteistyöhön.

Kuntalakiin ehdotetaan säädettäväksi asetuksenantovaltuus, jonka perusteella valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa kuntia velvoittavasti tarkempia säännöksiä kirjanpito- ja tilinpäätöstietojen sekä palvelukohtaisten kustannustietojen tuottamisesta yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa. Vastaava sääntely sisältyy jo maakuntalakiehdotukseen.

Kunnan ja maakunnan tietojen tuottamista ja raportointia koskevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalojen lainsäädäntöä muutettaisiin siten, että siinä otetaan huomioon ehdotettu taloustietojen raportointimalli.

Uusi toimintamalli korvaisi vaiheittain vuotta 2020 koskevista tiedoista alkaen Tilastokeskuksen tilastolain nojalla tekemän kuntien ja kuntayhtymien taloustietoja koskevan tiedonkeruun ja sisältäisi jatkossa myös muun säännöllisesti kerättävän taloustiedon. Tarkoituksena on, että samojen tietojen päällekkäisestä keräämisestä luovutaan ja manuaalisen lomakepohjaisen tiedonkeruun sijasta siirrytään automaattiseen taloustiedon raportointiin yhteisesti hyödynnettävässä muodossa suoraan kuntien ja maakuntien taloustietojärjestelmästä.

Valtiokonttorin tehtävästä ylläpitää kuntien ja maakuntien taloustietovarantoa säädettäisiin valtiokonttorista annetussa laissa.

Kainuun liitto näkee hyvänä asiana, että kuntalakiin ja maakuntalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset taloustietojen raportoinnista. Lisäksi Kainuun liitto näkee toimivana, että kunnat ja maakunnat veloitettaisiin toimittamaan erikseen säädetyt taloustietonsa suoraan taloushallinnon tietojärjestelmistään valtionkonttorin ylläpitämään valtakunnalliseen tietovarantoon. On erittäin hyvä, että kuntalain ja maakuntalain säännökset velvoittaisivat kuntia ja maakuntia taloustietojen tuottamiseen ja raportointiin yhdenmukaisessa ja vertailtavassa muodossa.

Tietojen tuottamisen ja raportoinnin tekninen muoto ja tietomääritykset edellyttävät tietoja toimittavien kuntien ja maakuntien sekä muiden tietoja käyttävien viranomaisten yhteistyötä. Selkeä ohjeistus vaadittavien taloustietojen raportointia varten on ehdottoman tärkeää ja lisäksi taloustietojärjestelmien tulee olla sellaisia, että niistä voidaan automaattisesti raportoida tarvittavat tiedot. Tästä voi aiheutua kustannuksia mikäli tietojärjestelmistä ei saada nykymuotoisena automaattisesti raportoitua taloustietoja vaaditussa muodossa. Muutoin Kainuun liitto näkee, että raportoinnin kustannukset eivät ainakaan kasvaisi uudistuksen myötä. Manuaalisen lomakepohjaisen tiedonkeruun sijasta siirtyminen automaattiseen taloustietojen raportointiin yhteisesti hyödynnettävässä muodossa suoraan kuntien ja maakuntien taloustietojärjestelmästä nopeuttaa tietojen toimittamista ja vähentää raportointiin käytettävää työaika.

Valtiokonttorin tehtävästä ylläpitää kuntien ja maakuntien taloustietovarantoa säädettäisiin valtiokonttorista annetussa laissa. On hyvä, että taloustietovarantoa ylläpidetään lailla säädetyssä valtiokonttorissa. Vastuu tehtävän ylläpidosta olisi näin ollen laissa määritelty. Kuntalaissa ja maakuntalaissa puolestaan säädettäisiin kuntien ja maakuntien velvollisuudesta toimittaa erikseen säädetyt taloustiedot. Valtioneuvoston asetuksessa kunnan/maakunnan taloutta ja toiminnan kustannuksia koskevien tietojen toimittamisesta säädettäisiin tietosisällön ja teknisen yhteensopivuuden määrittelystä sekä tietojen toimittamisen aikataulusta. On tärkeää, että valtiovarainministeriö vastaa kuntalain 121 §:ssä/maakuntalain 140 §:ssä tarkoitettujen

tietosisältöjen ja teknisen yhteensopivuuden tarkempaa määrittelyä varten tarvittavan yhteistyön organisoimisesta siten, että kaikki laissa mainitut tiedot käyttävät tahot ovat edustettuina valmistelussa. Kainuun liitto näkee, että tukea tarvitaan siihen, että taloustietojärjestelmät ovat sellaisia, että taloustiedot ovat automaattisesti raportoitavassa muodossa (yhdenmukainen ja vertailtava muoto). Lisäksi vaadittavan raportointiohjeistuksen tulee olla selkeä.

Kajaanissa, 11.09.2018

KAINUUN LIITTO

Pentti Malinen , maakuntajohtaja

Paula Halonen, hallintopäällikkö

Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset

-

Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys

-

Esitetyn toimintamallin toimeenpanon edellyttämät toimenpiteet kunnissa

-

Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon

-

Kokkonen Aila
Kainuun liitto